

Joan Hendrik Svabo Samuelson greiddi á fundinum frá, hvussu arbeiðsrætturin virkar í Danmark, og hvørjar fylgjurnar eru av, at vit ongan hava

Fakfeløgini fundast um arbeiðsrætt

Skal ein føroyskur arbeiðsrættur setast á stovn? Tað halda arbeiðsgevararnir, men fakfeløgini ivast í, um tað er nokur fongur í einum arbeiðsrætti. Fakfeløgini ætla tí at kanna málið gjølla, áðrenn tey taka støðu.

Í 1983 skrivaði Føroya Arbeiðsgevarafelag til Landsstýrið og mælti til at seta ein føroyskan arbeiðsrætt á stovn. Síðan er einki hent, men nú hevur tað nýggja landsstýrið spurt fakfeløgini, hvat tey halda.

Øll eru ikki heilt greið yvir, hvat ein slíkur arbeiðsrættur ber í sær. Tí hittust umboð fyri fakfeløg á fundi manadagin, har lögfrøðingurin Joan Hendrik Svabo Samuelson, greiddi frá, hvussu danski arbeiðsrætturin virkar, og hvussu er í Fø-

oyum við tað at eingin arbeiðsrættur er her.

Feløgini hittust

24 fakfeløg vóru umboðað á fundinum. Nokkur feløg høvdu av misgávm ikki fingið boð, og onnur kundi ikki mæta.

Tann danski arbeiðsrætturin er frá 1973 og er ikki galdandi fyri Føroyar. Hann avloysti fasta gerðarættin frá 1919, ið eisini kundi viðgera trætumai á føroyska arbeiðsmarknaðinum. Men nú er hann ikki til longur.

Í danska arbeiðsrættinum eru sjeið domarar, triggir fyri fakfeløgini, triggir fyri arbeiðsgevararnar og so ein lögfrøðingur, vanliga landsrættar- ella hægstarættarsakforari. Teir verða allir valdir fyri try á. Domarnir, ið arbeiðsrætturin

fellir, kunnu ikki skjótast inn fyri hægri rætt. Arbeiðsrætturin er uttan fyri vanliga dómsrættarskipanina.

Fyrirminur og vansar

Fyrirminurin við arbeiðsrættinum er, at avgerðirnar verða tiknar skjótari enn í sivila rættinum. Tað kann taka ein dag, og boturnar fella til gjaldingar frá sama degi. Men tað eru eisini vansar. Málini verða ikki viðgjørd so gjølla, og eftir hagtølunum at døma eru domarnir oftari arbeiðsgevarunum til fyrirminar. Á fundinum nevndi onkur, at dansk fakfelagsfólk nevna arbeiðsrættin fyri arbeiðsgevaranna rætt.

Tað er ógreitt, hvør rættur skal taka avgerðir í

trætum á føroyska arbeiðsmarknaðinum. Tað kom fram í merkjamálinum.

Ógreitt

Føroya rættur visti málið frá sær við tí grundgeving, at merkjamálið ikki var sáttmálalagt, og tí høvdi heima í gerðarætti. Málið fór so í Landsrættin, har domararnir ikki vóru samdir. Tveir teirra sögdu, at málið átti at verða viðgjørt av fasta gerðarættinum. Men hann er ikki til longur, og tí má tað verða arbeiðsrætturin. Sum also ikki er galdandi fyri Føroyar. Tann triði domarin helt, at Føroya rættur átti at viðgera merkjamálið. Nú er málið skotið inn fyri Hægstarætt. Arbeiðsmarknaðarmál eru yvirtikin mál. Kortini verður tað nú ein dansk tulkning av, hvør rættur skal døma í málinum.

Fundurin millum fakfeløgini manadagin tók ikki støðu til, um arbeiðsrættur skal setast á stovn í Føroyum. Men Landsstýrið fær boð um, at fakfeløgini arbeiða við spurninginum, og feløgini hava avtalað at hittast aftur um nakrar mánaðir.

randi

Úr tinginum

Formansskapurin skal gera reglur

Tær munnligu umrøðurnar á tingi verða ikki tiknar upp á band, so leingi sum formansskapurin í tinginum ikki hevur gjørt reglur fyri upptøkunum.

Tað lá í svarinum, sum Atli P. Dam, lögmaður, gav Erlendi Paturssyni, ið spurdi lögmann, nær lógin um at staðfesta umrøðurnar við bandupptøku kemur í gildi.

Tað eru fyra ár síðan,

at Løgtingið samtykti við lóg, at munnligur umrøður í tinginum skulu festast á band. Lógin skuldi setast í gildi við kunngerð frá Landsstýrinum, men einki meira er hent, tí formansskapurin skal fyrst gera reglur fyri upptøkunum. Lögmaður heitti á nýggja formansskapin um at gera hesar reglur og leggja tær fram í ólav-søkingsetuni.

Lærarastørv í øðrum norðurlandi

Føroyskir lærarar fáa nú rætt til at søkja starv í hinum norðurlöndum á jøvnum fót við norðurlandskar starvsfelagar. Treytin er tó, at lærarin dugir málið, ið undirvist verður á í viðkomandi landi.

Noreg. Svøríki, Danmark og Finnland hava í try á havt sinamillum sáttmála um felags arbeiðsmarknað, og foroyingar eru nú spurdur, um teir vilja hava sáttmálan at galda fyri Føroyar eisini. Føroya Lærara-

felag tekur undir við tí, og Løgtingsins rættarnevnd somuleiðis.

Tey, ið søkja lærarastarv í øðrum norðurlöndum, skulu hava minst trý ára útbúgving og hava bara rætt til at undirvisa teimum fyra yngstu aldursflokkunum, uttan so at teir hava staðið eina serstaka roynd. Harumframt er neyðugt, áðrenn tvey ár eru liðin at taka eina serliga roynd, sum visir, at lærarin dugir málið í viðkomandi landi.

Lata hurðarnar upp á dagstovnunum

Fólk skulu fáa at vita, hvat ein dagstovnur er, hvat fer fram har, og at tørvur er á fleiri dagstovnarplássum.

Tað er endamálið við dagstovnavíkuni, ið Føroya Pedagogfelag er við at fyrireika. Dagstovnavikan verður í vikuni eftir hvitunsunn.

— Ókkurt má gerast, og vit halda tað vera natúr-

ligt, at vit, ið arbeiða á stovnunum, gera vart við tørvinn á dagstovnarplássum og greiða frá, hvussu víðurskiptini eru, sigur Ingrid Dalsgaard, formaður í Føroya Pedagogfelag.

Tað merkir m.a., at hurðarnar á stovnunum skulu latast upp. Ein dag í dagstovnavíkuni fara stovnarnir hvør sær at

hava opið hús fyri foreldrum, systkjum, grannum og øðrum áhugaðum, ið hava hug at stokka inn á golvíð.

Í dagstovnavíkuni er ætlanin at viðgera ymisk evni við tilknýti til dagstovnar og børn. Tað verða tiltøk bæði fyri børn og vaks.

Endalig skrá er ikki lögð enn men karmurin er

gjørdur.

Í Norðurlandahúsinum verður ein sjónleikur syndur um víðurskiptini hjá børnum, og tað verða ungfolk í MaF, ið framfara. Býarbókasavníð fer eisini at luttaka, m.a. gera tey eitt yvirlikt við bokum um børn. Tað verður pallborðsfundur og ein framsýning við tekeningum hjá børnum í ymiskum aldri fyri at lýsa, hvussu bornini mennast. Ein myndframsýning verður gjørd um søguligu gongdina viðvíkjandi børnum og barnaansing.

Filmsýningar verða fyri bæði stór og smá børn, o.m.a.

Dagstovnavikan endar leygardagin við einum tiltaki í miðbýnum í Havn, við tonleiki, sjónleiki, sangi o.o.

Tað er Føroya Pedagogfelag, ið skipar fyri vikuni og stuðlar figgarliga, men fleiri onnur fólk eru við í

fyrirreikingunum. Í øðrum londum hava tey áður havt dagstovnavikur. Hetta er fyrstu ferð í Føroyum, og ætlanin er at halda fram komandi árin kanska við einum degi um árið.

randi